

پەرۆشه كانی جه لال تالە بانى

ئەمجد شاكەلى

تالە بانى بانگهيشتنى كچ و مالباتى سەددام حوسەين دەكات بۇ ئەوھى بېنە كوردستان و دالەدە بدرين.
تالە بانى جار لە دوای جار جهختى لە سەر ئەوھ دەكاتەوھ، كە ئەو فەرمانى لەسیدارەدانى سەددام حوسەين مۆر ناكات.

تالە بانى ژوانىك لەگەل يەك ھەزار كەونە ئەفسەر و فرۆكەوانى رېژىمى سەددام حوسەين و بەعسى عىراق ساز دەكات و ھانىيان دەدات بۇ ئەوھى بچنە كوردستان و لەوئى دالەدە بدرين.

تالە بانى دەھەوئەت بەرزان تکریتی لە زیندانەكەى بېتە دەرى بۇ ئەوھى تیمارى دەردەكەى، كە شىرپەنجەى بېرپەرى پشتیەتی، بكریت.

تالە بانى ئەو كوردانەى دوای گەرانەوھیان بۇ كەركوك، كەركوك جیدەھیلن بە خیانەتكار دادەنیت.

تالە بانى پنیوایە ئەوھى دەنگى بۇ دەستوری عىراق نەدابیت تاوانبار و خائینە و لەگەل ئەلقاعیدەدایە.

تالە بانى عىراق بە بەشیک لە نیشتمانى عەرەب دادەنیت.

*****

ئەو جۆرە ھەوالانە زوزوو بەرچاو و گوئی خەلكى كوردستان و ھەموو جیھان دەكەوئەت و تالە بانى ھەر پۆرەى بابەتیکى نوئی پنیە، كە خەلكى كوردی پئ دەتوقینیت و ناكوردانیشى پئ دلخۆش دەكات. ئەمانەى دەئیلین تەنى پنیوھندیان بەم سالانەى دواییەى دوای پووھانى رېژىمى بەعسەوھ ھەیه، دەنا ھیندەى كەونە شتى دیکە ھەن، كە ھەر لە باسكردن نایەن. پەنگە ئەوھى بووئیتە ھۆى پپۆكردنى ئەو سیاسەتە لە لایەن تالە بانییەوھ، كەم و زۆر لەم خالانەدا وەدى بكرین:

1. پنیوھندیكى توندوتۆل و میژووئەكى زۆر كۆن و نان و نەك لە نیوان بنەمالەى تالە بانییان، كە جەلال تالە بانیش یەككە لەوان و تکریتیاندان، كە سەددام حوسەینیش یەككە لەوان، ھەبووھ و ھەیه و ھەردوولایان بە ھانى یەكدیئەوھ ھاتوون و فریای یەكدى كەتوون. جەلال تالە بانى بۇ خۆى چەندین جار ئەو راستییەى گوتووەتەوھ.

2. بەرزان تکریتی لە پارانەوھنامەكەیدا بۇ بووش و بلەیر و شا عەبدوللا و تالە بانى و...كاتیک ھاوار بۇ تالە بانى دەبات، بە نیوى دۆستایەتیئەوھ ھاواری دەباتى و دەلى، كە تالە بانى بۇ خۆى لە سالى 1996دا و لە ئەنقەرە و لە بەردەم پۆژنامەوانان و كەنالەلانى تەلەفزیوندا گوتوویەتى، دەچیت بۇ ژنیف بۇ سەردانى ھاوپیئەكى، كە بەرزان ئیبراھیم ئەلتکریتیئە و لەگەل ئەو ھاوپیئەیشیدا بنگەیهكى ھاوہەش و تیگەیشتنیكى ھاوہەشیان بۇ پرس و كارەكان ھەیه. تالە بانى دۆستایەتیئەكى لەمژینە و بەھیزی لەگەل بەرزان تکریتیدا ھەبووھ و بۇ خۆیشی بە ھیچ جۆریك لاری لەو دۆستایەتیئە نیئە و بە راشكاویش باسى لیوھ دەكات.

3. تالە بانى سالانىكى ژیانى، ھاوسەنگەر و ھاوئید و ھاوخوان و ھاوہەست و ھاوکاری حیزبى بەعس و دەستەى سەددام حوسەين و بەرزان تکریتی و لەشكر و ئاساییش و موخابەرەتى عىراق بوو و بە دریزیئەى ئەو سالانەش

نیزیکایه تیی و تیکه لاری له گه لیاندا هه بووه و ئه و نیزیکیایه تی و تیکه لایویه ییش، هه چهنده له پووی جوگرافیاییشه وه شوین و پیگه ی تاله بان ی گورابیت و له و هاوسه نگرانه ی نیزیکی و دوور که وتییته وه، هه رگیز نه پساوه و هه ر درپژه ی هه بووه تا دواساته کانی پووخانی ریژی می به عسیش.

*****

من ناتوانم بانگه یشتنی کچ و مالباتی سه ددام حوسه یین بۆ ئه وه ی بینه کوردستان و دالده بدرین و جار له دوا ی جار جه ختکردنه وه له سه ر مۆرنه کردنی فه رمانی له سیداره دانی سه ددام حوسه یین و ژوان له گه ل یه ک هه زار که ونه ئه فسه ر و فرۆکه وانی پیژی می سه ددام حوسه یین و به عسی عیرا قدا سازکردن و هاندانیان بۆ چوونه کوردستان و له وی دالده دانیان و هینانه دهره یی به رزان تکریتی له زیندانه که ی بۆ تیمارکردن و ناو زپاندنی ئه و کوردانه ی دوا ی گه رانه وه بیان بۆ که رکوک، که رکوک جیده هیلن به خیانه تکار و دانانی ئه وه ی دهنگی بۆ ده ستووری عیرا ق نه دابیت به تاوانبار و خائین و هاوکاری ئه لقاعیده و دانانی عیرا ق به به شیکی له نیشتمانی عه رب، وه ک ده رویشه کانی تاله بان ی بانگه شه ی بۆ ده که ن، به نیشتمان په روه ری و شوپشگی پی و سنگ فراوانی و به زه یی و دلسۆزی و کوردایه تی دابنیم، به لکه ریکی به پیچه وانه وه، ئه و گوتار و په وتارانه م پی چه وتییه و ناراست. هه موو سازشکارییه ک له گه ل خه لکانی به عسی و سه ر به پیژی می به عسدا، له هه ر پله و پایه یه کدا بن، نه خوازه لالا بنه ماله ی سه ددام حوسه یین و ئه فسه ر و فرۆکه وان و ئاساییش و موخابه رات و نوکه رانی ئه و پیژی می، ناکری له ناپاکی زیاتر نیویکی دیکه ی لی بنریت! من سه ددام حوسه یین و به رزان تکریتی و هاوچه شنه درنده کانی ئه وانم پی تاوانبارن و هه موو تاوانباریکیش گه ره که سزای خوی وه رگریت و مافی مافخوراوانی لی بگریته وه و هه رگیز ئه وانه م پی شایسته ی به زه یی نین. من نالییم ده نگدان به "به لی" به ده ستووری عیرا ق خیانه ته و ناپاکی، چونکه مرؤف ئازاده له وه ی دهنگ ده دات یا نه یا دهنگی به "به لی" یا دهنگ به "نه" ده دات، لی ده ستووره که به ده ستووریکی ملکه چکه ری گه لی کوردستان ده رانم و ده نگدان بۆ ده ستوور به ده نگدان بۆ سه رشوپی کورد ده رانم و ده نگنه دان بۆ ده ستوور به هه لویستی راستو دروست ده رانم. من گوتار و په وتار و کرداره کانی تاله بان ی، به په رو شگه لیکی عیراقییانه و عه ره بانه ده رانم و پیشموایه بۆ گه لی کوردستان هیچیان تیدا نییه و هیچیش سه وز ناکه ن.

*****

ته وواوی کردار و په وتاریکی جه لال تاله بان ی ده یکات و ته وواوی گوتاریکی ده یلیت، ئاوکردنه به ئاشی عه رب و عیرا ق و عه ره بایه تیی و عیراقیایه تیی و عیراقیاندنی پرسی گه لی کوردستان. ئه و میژوویه که له و بازنه یه دا ده خولیته وه و کاری بۆ ده کات و شانازییشی پیوه ده کات. تاله بان ی ئه گه ر به کوردی قسه ی نه کردبا و نه زانریت کورده، گه لیک جارن له سیاسییه کی عه رب جودا نه ده کرایه وه. ئه و له بۆچوون و بیرو پایدیا که مجار دیتنیکی جیاوازی له سیاسییان و ده سه لاتدارانی عه رب هه یه. ئه و ته نی له گه ل سیاسییان و ده سه لاتدارانی عه ره بدا ئه و هاوبه شی و هاوه لویستی و لیکیچوونه ی نییه، به لکه له گه ل سیاسییان و ده سه لاتدارانی تورک و ئیرانیشدا، ئه وانه ی هه یه و تاراده یه ک بۆ خوی هه ولده دات هاو دیدی خوی له گه ل ئه واندا پیشان بدات و خو له گه ل ئه واندا بگونجییت و هه میشه داشکان له پرسی کوردا بۆ داگیرکارانی کوردستان بکات. رازیکردنی دلی عه رب و داگیرکارانی دیکه ی کوردستان، ئامانجیکه هه رده م تاله بان ی لی دانه براوه و ئیستاش کاری بۆ ده کات. ئه نجامی وه ها کاریکیش، ئه مرؤ و له عیرا قدا، گپزانه وه ی حیزی به عسه، به جووری دیکه و له به رگی دیکه دا، بۆ سه ر شانۆی سیاست و ده سه لات. ئه وه ی تاله بان ی ده یکات و ده یلیت، کاریکه پیچه وانه ی خواستی گه لی کوردستان و به قازانجی داگیرکارانی

كوردستان و هه‌لپه‌يه‌كه بۆ راوه‌ده‌نگ و مسۆگه‌ركردنى ده‌نگى سوننه‌ى عه‌ره‌ب و به‌عسييه‌كان، بۆ چه‌ند ساليكى
ديكه‌ى سه‌رۆكۆمارى و به‌رژه‌وه‌ندى تاكه‌كه‌سىيى خۆى، ده‌نا چى ديكه‌!

2005-11-3